Česko ví, že má čas do konce roku

riu práv na univerzitě ve Fribourgu
ı studiem v Curychu a Basileji a následně
ɔvat u oblastního soudu v Curychu.
ala pro několik právních kanceláří
Londýně. V roce 2009 začala pracovat
tejnský stát: nejprve jako ministryně
ı věcí, spravedlnosti a kultury, pak
osti zahraničí, školství a kulturu
017 řídí rezorty zahraničí, spravedlnosti
ednášela na University of Liechtenstein,
právní konzultace a poradenství. Je
vě děti. Baví ji sport, hudba a umění.

■ Více než **70 let stará historie** poválečné **konfiskace** majetku rodu Lichtenštejnů, kvůli které se Česko a Lichtenštejnové potkávají už několik let u soudů, se znovu dostává na vládní úroveň. České úřady totiž stále považují knížecí rodinu za německé občany. Dosud se **vše řešilo tiše**, **nenápadně** a **v rámci diplomatických zvyklostí**. Nyní poprvé lichtenštejnská strana připouští, že tomu tak do budoucna být už nemusí. „Naše vláda si vyhrazuje právo a má povinnost udělat, co je nezbytné, aby pomohla **chránit zájmy** svého státu a jeho občanů na patřičném mezinárodním fóru, a zvážit adekvátní kroky ve správný čas," říká **v exkluzivním rozhovoru** pro deník E15 ministryně zahraničí knížectví **Aurelie Frick**.

Hana Filipová

E15 Je pravda, že jste českému ministerstvu zahraničí poslala v létě již druhý dopis, který se týká majetkoprávních nároků lichtejnštejské strany?
Česká republika je pro Lichtenštejnsko důležitý partner, vychází z bohaté společné 700leté historie. Od roku 2009, kdy obě země navázaly diplomatické styky, se naše bilaterální vztahy značně rozvinuly. Ustavili jsme společně nezávislou komisi historiků, která nám pomohla lépe pochopit a docenit společnou minulost. Uzavřeli jsme dohodu o zamezení dvojího zdanění, která dále pomůže rozvinout ekonomickou spolupráci.

Jak Lichtenštejnsko, tak Česká republika si vždy byly vědomy svých vzájemných postojů k záležitostem, které se týkají minulosti. Doufám, že i v tomto ohledu budeme brzy schopni překlenout určitou mezeru.

E15 Ano, to chápu. Ale vaše vláda vydala loni prohlášení týkající se soudního sporu mezi Českem a Nadací knížete z Lichtenštejna, ve kterém jde o pozemky nedaleko Říčan. A z toho prohlášení, předpokládám, vycházel i dopis pro českou stranu. Je to tak?
Lichtenštejnská vláda považovala za nezbytné vydat prohlášení, neboť pro moji zemi jde v této věci o mnohem více. Ve zdůvodnění žaloby proti nadaci, v jejímž čele stojí hlava lichtenštejnského státu, české úřady stále tvrdí, že bývalá hlava státu je – jak „všeobecně známo" – považována za příslušníka německého národa.

E15 Což vy samozřejmě odmítáte.
Jistě chápete, že nemůžeme akceptovat skutečnost, že se tímto způsobem zpochybňuje téměř 300 let stará a mezinárodně uznávaná suverenita Lichtenštejnska. Žádný stát nemá právo kategorizovat hlavu státu jiného národa tímto způsobem.

E15 Může to mít následky pro český stát?
Pokud bude český stát i nadále postupovat tímto způsobem, mohl by z nevyřešených záležitostí minulosti vzniknout problém pro současné vztahy, včetně potenciálně závažných důsledků pro jejich pozitivního ducha. Žádný stát nemůže akceptovat nedostatek respektu vůči své vlastní suverenitě. Lichtenštejnsko samozřejmě uznává nezávislost českých soudů. Tím více ale očekáváme, že naši čeští přátelé budou i nadále investovat do našich vztahů na politické i administrativní úrovni všemi možnými způsoby a v duchu, který jsem již zmínila.

E15 Jaký problém přesně máte na mysli, že by mohl vzniknout?
V roce 2009 navázaly Česká republika a Lichtenštejnsko diplomatické styky s cílem normalizovat obtížné vztahy, které přetrvávaly mezi oběma zeměmi více než 70 let. Ve snaze vytvořit základ pro lepší porozumění společných zájmů a naší společné dlouhé a bohaté historie. Dosud jsme byli v mnoha ohledech úspěšní. Zároveň je nám líto, že stále existují otevřené otázky, které dosud nebyly řádně uchopeny. Nezávislá česko-lichtenštejnská komise historiků zmiňovala tyto otázky už ve svých závěrech, které prezentovala oběma vládám v roce 2014.

E15 Co tedy nyní očekáváte od české strany?
Naše vláda byla vždy přesvědčena o tom, že dosud nevyřešené problémy vyžadují životaschopné řešení, které bude brát v potaz zájmy obou stran. Hlava státu i lichtenštejnská vláda se domnívají, že existují i jiné možnosti, jak urovnat nevyřešené problémy, než je soudní spor.

E15 Dobře, ale neřekla jste, co očekáváte.
Žádáme, aby byly respektovány naše zájmy a naše suverenita. Chceme vést rozhovory o otázkách, které po příliš dlouhou dobu zatěžují vztahy obou zemí a jež také stojí

> Žádáme, aby byly respektovány naše zájmy a suverenita. Chceme vést rozhovory o otázkách, které zatěžují vztahy obou zemí a stojí za žalobou Česka.

za nedávnou soudní žalobou ze strany českého státu.

E15 Stanovisko české strany z dostupných zdrojů ale zní, že „otevřené otázky" byly uzavřeny společnou deklarací z roku 2009, ne?
Nevěřím, že by toto moji čeští kolegové řekli. Byla jsem ministryní zahraničních věcí Lichtenštejnska už v roce 2009. Obě vlády tehdy uvedly, že budou rozvíjet svoje bilaterální vztahy na základě společných evropských hodnot a že věří, že odlišné postoje mohou být na tomto základě překonány.

Ministerstva zahraničních věcí Lichtenštejnska a Česka se rovněž dohodla, že se budou pravidelně vzájemně informovat o záležitostech, které jsou v zájmu některé ze stran. Skutečnost, že český stát v roce 2014 zažaloval Nadaci knížete z Lichtenštejna, ukazuje, že tyto záležitosti ještě vyřešeny nejsou. Mám zkušenost, že nevyřešené problémy jednoduše nezmizí. Čím dříve se s nimi společně vypořádáme, tím lépe.

E15 Musím se vrátit k dopisu, kterým jsme začínaly. Neřekla jste mi, co přesně jste v něm psala českému ministerstvu?
Nemyslím si, že je vhodné jednostranně zveřejňovat korespondenci mezi ministerstvy. Ale samozřejmě jsem psala v souladu s naším dlouhodobým postojem. Vyzvala jsem svoje kolegy, abychom zahájili dialog o problémech, na kterých nám záleží. Společně s českým ministrem zahraničních věcí chceme pracovat na strategii řešení, která bude vycházet z mezinárodního práva a principů svrchovanosti a rovnosti, které nám umožní překonat zátěž minulosti, která má už příliš dlouho negativní dopad na naše bilaterální vztahy.

E15 Nemohlo to, že jste nedostala žádnou reakci, být způsobeno také poměrně složitým obsazováním postu ministra zahraničí po českých volbách?
To si nemyslím. Těším se, že se současným českým ministrem zahraničních věcí Tomášem Petříčkem rozvineme úspěšný dialog.

E15 Předpokládejme, že nedostanete žádnou pozitivní odpověď do konce tohoto roku. Co se stane poté?
Je listopad a vláda zatím pracuje s předpokladem, že se tato záležitost vyřeší nejlépe rozhovory mezi dvěma suverénními státy. Nicméně vláda Lichtenštejnského knížectví si vyhrazuje právo a má povinnost udělat, co je nezbytné, aby pomohla chránit zájmy svého státu a jeho občanů na patřičném mezinárodním fóru a zvážit adekvátní kroky ve správný čas.

E15 Dobře. A co se stane, když český Ústavní soud v případu sporů o pozemky u Říčan nerozhodne ve prospěch rodiny Lichtenštejnů? Bude dalším krokem Evropský soud pro lidská práva?
České úřady nežalují lichtenštejnský stát, ale Nadaci knížete z Lichtenštejna. Nicméně je zde další problém týkající se všech lichtenštejnských občanů, kteří byli po válce připraveni o svá práva v Československu. Podle nového českého občanského zákoníku existuje lhůta pro nedořešený majetek a tato lhůta vyprší na konci tohoto roku. V případě, že naše vlády nebudou schopné nalézt do konce tohoto roku vhodné řešení, někteří z postižených občanů Lichtenštejnska nebudou mít jiné východisko pro ochranu svých zákonných práv než se uchýlit k právním úkonům, které umožňují české a mezinárodní soudy. Této skutečnosti si je česká strana vědoma. Nezbývá nám než důvěřovat českým soudcům a soudům. A jsme si vědomi i zájmu mezinárodní komunity, zejména právní komunity, o tento případ.

E15 Je tedy pravděpodobné, že dojde k žalobám, tentokrát ze strany obyvatel Lichtenštejnska na český stát?
Dovolte mi ještě jednou zopakovat: jsme přesvědčeni o tom, že dohoda o urovnání mezi našimi dvěma zeměmi umožňuje nalézt mnohem lepší a vhodnější řešení, které uspokojí zájmy obou našich zemí. Stále věříme, že toto řešení je možné. Lichtenštejnsko jednoznačně upřednostňuje smírné mimosoudní řešení.

E15 Řeší Lichtenštejnsko podobný problém ještě s nějakou jinou zemí?
Vztahy mezi našimi zeměmi jsou v mnoha ohledech specifické. Nejenom proto, že sdílíme staletí starou společnou historii.